

Samrådsredogörelse – reglerbart dämme vid Killingmyr

Inledning

Markägarna avser att söka tillstånd för att behålla ett reglerbart dämme på fastigheten Gotland Hejnum Rings 2:1>2 i kanalen till Killinge myrs dikningsföretag av år 1942. Dämnet anlades 2018 där kanalen korsar en markväg i väster. Koordinaterna för dämmets placering är SWEREF 99 TM N, E 6403227, 717449 (WGS84 57°43'6.5"N 18°39'4.4"E).

Syftet med dämnet är att återskapa Killingmyr så som den såg ut före utdikningen 1942. Åtgärden kommer att bilda en fungerande kväve- och fosforfälla för dräneringsvattnet från omgivande åkermarker vilket gör att mindre mängd växtnäring rinner ut i Tingstäde träsk. Restaureringen av Killingmyrs våtmark kommer att ge en ökad biologisk mångfald för bland annat rödlistade arter som är med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet. Den biologiska mångfalden gynnas även genom att igenväxning årsskott av vedartad vegetation röjs årligen. Genom dämnet kommer vatten till Tingstäde träsk att magasineras i 30 ha våtmark och släppas ner till träsket under sommaren när vattennivån i träsket är lägre än i våtmarken. Det finns även möjlighet att torrlägga våtmarken vid behov.

Anläggningen av dämnet beviljades stöd från Länsstyrelsen i Gotlands län med finansiering från Landsbygdsprogrammet. Markägarna i Killingmyr har även miljöersättning för skötsel av våtmarken Killingmyr för perioden 2019 – 2023 och avser att söka om fortsatt miljöersättning för skötsel av området från 2024 och framåt.

Länsstyrelsen har i beslut 2023-03-29 (Dnr 2153 - 2022) ålagt fastighetsägaren till Gotland Hejnum Rings 2:1>1 att ge in en ansökan om tillstånd för vattenverksamhet om verksamhet med dämning på fastigheten avses att fortsatt bedrivas.

Samrådsförfarande

Som ett led i ansökan om tillstånd har ett samrådsunderlag daterat 2023-05-28 upprättats och sänts via e-post till markägarna, myndigheter samt intresseorganisationer. Datum för att lämna synpunkter sattes till 25 juni 2023 (bilaga 1 och 2). Datum för när yttrandet inkom har redovisats.

Resultat av samråd

Nedan presenteras en sammanfattning av framförda synpunkter samt sökandes bemötande av dessa. Inkomna yttranden i sin helhet bifogas i bilagorna

2023-06-01 Sveriges geologiska undersökning (SGU)	Sökandes bemötande
SGU avstår från att lämna ett platsspecifikt yttrande i rubricerat ärende.	Synpunkten är noterad
2023-06-07 Naturvårdsverket	Sökandes bemötande
Naturvårdsverket avstår från att lämna synpunkter i rubricerat ärende.	Synpunkten är noterad
2023-06-17 Fastighetsägare till Hejnum Rings 3:1	Sökandes bemötande
Åtgärden tillstyrkes med hänsyn till våtmarkens positiva effekter på miljön och klimatet.	Sökande tackar för värdefulla synpunkter
2023-06-19 Havs- och vattenmyndigheten	Sökandes bemötande

Myndigheten avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Det innebär inte att myndigheten tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.	Synpunkten är noterad
2023-06-22 Prästlönetillgångar i Visby Stift, fastighetsägare till Hejnum Prästgården 1:1	Sökandes bemötande
Åtgärden tillstyrks eftersom den torde ha positiv effekt på vattenkvaliteten i Tingstäde träsk eftersom den bidrar till minskad övergödning.	Sökande tackar för värdefulla synpunkter
2023-06-23 Jordbruksverket, Thomas Johansson	Sökandes bemötande
Telefonbesked att synpunkter inte kommer att lämnas i ärendet.	Noterat
2023-06-25 Naturskyddsföreningen Gotlands län	Sökandes bemötande
Åtgärden tillstyrks på grund av höjda naturvärden, bättre kväve- och fosforfälla samt ökad kolinlagring.	Sökande tackar för värdefulla synpunkter
2023-06-28 Gotlands Botaniska förening	Sökandes bemötande
Åtgärden tillstyrks eftersom översvämning vintertid är nödvändig för att hysa typisk flora för våtar och rikkärr.	Sökande tackar för värdefulla synpunkter
2023-08-18 Region Gotland, Teknikförvaltningen	Sökandes bemötande
Sökande behöver tydligt utreda och redovisa hur den föreslagna dämningen vid Killingmyr påverkar uttag för dricksvattenförsörjningen i Tingstäde träsk. Särskilt behöver påverkan vid normalår och torrår belysas.	<p>Nollalternativet, dvs. att den vedartade vegetationen hade varit kvar hade inneburit ett stort vattenupptag från lövvegetationen. Om myren inte däms kommer lövvegetationen att återkomma eftersom den nu hålls tillbaka genom att årsskott av vegetationen röjs årligen. Avdunstningen från de små vattenytorna i den dämnda myren är marginella jämfört avdunstningen från den öppna vattenytan i Tingstäde träsk. Nivån i Tingstäde träsk har varit högre än 45,10 under 6 - 7 veckor de år som dämnet varit i funktion, dvs. vatten över tillåten nivå i träsket flödar över till Ire-ån och kommer inte dricksvattenförsörjningen till godo.</p> <p>Det vatten som magasineras i Killingmyr kommer Tingstäde träsk tillgodo när dämnet tas bort. Pumpdata visar att nivån i träsket när dämnet sänks låg 2018 på 44,64 och som högst 44,77 under 2021. Vattennivån i Killingmyr kan inte underskrida 44,70 vilket är nivån på betongtrummans botten vid dämnet.</p>

<p>Ansökan behöver utformas så att möjligheten till uttag enligt gällande dom för den allmänna vattenförsörjningen inte försämras.</p> <p>Det behöver tydligt framgå vilka volymer per år i m³/år (normalår respektive torrår) som ansökt dämning vid Killingmyr medför.</p> <p>Villkorsförslaget bör formuleras så att dämningens perioden justeras utifrån de faktiska förhållandena så att man minimerar risk för påverkan på möjligheten till uttag för den allmänna vattenförsörjningen.</p>	<p>Nivåmätningarna i träsket visar att vattennivån i träsket har underskridit 44,70 under enstaka veckor vid dämningens periodens slut. Om dämningens perioden skulle förkortas till 1 juni visar nivåmätningarna att träsket då har en nivå mellan 44,92 och 45,03. Det vatten som däms är alltså 1 – 2 dm högre jämfört med träskets nivå.</p> <p>Under den nuvarande dämningens perioden (15 februari till 31 juli) magasineras vatten som släpps ut när behovet av dricksvatten är stort.</p> <p>Ansökan är redan nu utformas så att det är det vatten som ändå skulle ha flödat över till Ire-ån när träsket ligger på 45,10 eller högre som magasineras. Det är alltså endast vatten från högflödesperioden som magasineras och det vattnet skulle ändå inte ha kunnat tas tillvara som dricksvatten.</p> <p>Beräkningar visar att det vatten som magasineras i Killingmyr och som släpps ut efter den 31 juli uppgår till 5 000 kbm, vilket motsvarar en dags vattenuttag första veckan i augusti.</p> <p>Sökande kan justera villkorsförslagen så att dämningens perioden får uppgå från 15 februari till 1 juni.</p> <p>Ytterligare villkor utformas så att Region Gotland kan förelägga sökande att inte stänga dämningen den 15 februari om det har varit en ovanligt torr höst och vinter och träsket inte har fyllts upp tillräckligt.</p>
<p>2023-08-22 Boende i Hejnum Anders Birgersson, Hejnum Hemsarve 209, 624 38 Tingstäde</p>	<p>Sökandes bemötande</p>
<p>Dämningen och vegetationsborttagningen minskar vattenavgången från Killingmyr eftersom växternas transpiration minskar betydligt.</p>	<p>Sökande tackar för värdefulla synpunkter</p>
<p>2023-09-07 Gotlands ornitologiska förening</p>	<p>Sökandes bemötande</p>
<p>GOF har i det här fallet inte möjlighet att skriva något yttrande då föreningen inte har kunskap om platsen och arbetsföretaget. För att kunna skriva ett yttrande behövs</p>	<p>Synpunkten är noterad</p>

utredning med inventeringar, något som vi inte kan ta på oss som ideell förening.	
Följande samrådsparter har ännu inte inkommit med synpunkter: Länsstyrelsen i Gotlands län Nordvästra Gotlands vattenråd	Påminnelse har skickats till dessa parter efter att svarstiden gick ut.

Bilageförteckning:

Bilaga 1	Samrådsunderlag
Bilaga 2	Inbjudan till samråd
Bilaga 3	Yttrande från SGU
Bilaga 4	Yttrande från naturvårdsverket
Bilaga 5	Yttrande från fastighetsägare till Hejnum Rings 3:1
Bilaga 6	Yttrande från fastighetsägare till Hejnum Prästgården 1:1
Bilaga 7	Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten
Bilaga 8	Yttrande från Naturskyddsföreningen Gotlands län
Bilaga 9	Yttrande från Gotlands Botaniska förening
Bilaga 10	Yttrande från Region Gotland
Bilaga 11	Yttrande från Anders Birgersson
Bilaga 12	Yttrande från Gotlands ornitologiska förening
Bilaga 13	Nivåmätningar i Tingstäde träsk när nivån överstiger + 45,10 m.ö.h.
Bilaga 14	Råvattenuttag 2012 - 2021

2023-09-15

Christina Huhtasaari

Konsult

Mikael Segerlund AB